

4 KRISHNAMURTI OCH UTVECKLINGSLAGEN

4.1 Tillvarons beskaffenhet, mening och mål

¹Livsåskådningens förutsättning är världsåskådningens fundamentalfakta. Utan riktig uppfattning av verkligheten sakna vi möjlighet bedöma livets mening och mål och finna rätta vägen för uppnående av detta mål.

²Kosmos består av en serie varandra genomträngande världar av olika täthetsgrad. Utgående från fysiska eller lägsta världen består de allt högre världarna av en serie allt högre materielag med motsvarande allt högre slag av medvetenhet.

³Monaderna eller individuella jagen äro involverade i en serie materiehöljen, ett hölje för varje värld. Genom att identifiera sig med sina respektive höljen och i dessa göra sina upplevelser förvärvar jaget efterhand kunskap om värld efter värld.

⁴Sedan monadens potentiella medvetenhet väckts till aktiv medvetenhet, utvecklar monaden denna medvetenhet alltifrån mineralriket genom att i rike efter rike uppleva verkligheten i de olika världarna, själv få upptäcka livets lagar, förvärva insikt, förståelse samt förmåga att ofelbart tillämpa lagarna.

⁵Medvetenhetsaktiveringen innebär medvetenhetens identifiering med materien och alla dess relationer. Genom identifieringen förvärvar medvetenheten kunskap om motsvarande verkligheter. När kunskap vunnits om visst materielag, frigör sig medvetenheten från identifieringen med detta för att identifiera sig med närmast högre.

⁶Medvetenhetsutvecklingen är en långsam process. I mineral-, växt- och djurrikerna förbrukar individen i regel sju eoner i varje, innan han lärt sig allt han kan lära samt förvärvat alla för riket betecknande egenskaper och förmågor.

⁷Mänskliga medvetenhetsutvecklingen kan indelas i huvudstadier och nivåer. Dessa äro i huvudsak bestämda av kausalhöljets ålder, den tid individen tillbringat i människariket, antalet inkarnationer han upplevat. Utvecklingstempot kan dessutom bli beroende av egenartens olika sätt att uppleva och den grundlighet varmed erfarenheterna bearbetas. De vägar på vilka vi komma till gemensam uppfattning äro individuella. Men definitiva uppfattningen är densamma. Varje lärjunge i var klass lär på sitt eget sätt. Men alla bestå samma verklighetsprövning i och för uppflyttning i högre klass. Det allmänna i det enskilda är det gemensamma och väsentliga och möjliggör gemensam insikt och förståelse.

⁸Avskildhet finns endast i lägre världarna, som därför också äro illusionernas och fiktionernas, bedrägligheternas och obotliga missförståndens världar. I högre världar finns endast enhet. Vilja vi nå högre, måste vi avlägga vår individuella isolering och söka vår lilla grupp. Den gruppen söker sedan en större kollektivitet, den i sin tur en större, tills vi i tredjejagets världar ingå i planetariska kollektiviteten.

4.2 Mänskliga utvecklingsstadierna

¹Människans utvecklingsstadier äro till antalet fem: barbar-, civilisations-, kultur-, humanitets-, och idealitetsstadiet. Varje stadium kan sägas bestå av en serie utvecklingsnivåer.

²På barbarstadiet identifierar sig individen med och aktiverar lägre emotionala medvetenheten (48:4-7).

³Civilisationsstadiet medför dels aktivering av lägre mentala medvetenheten (47:6,7), dels intellektualisering av emotionala barbarmedvetenheten. På dessa två lägsta stadier använder individen tusentals inkarnationer. Sedan ökas utvecklingstempot med varje utvecklingsstadium.

⁴Kulturstadiet innebär aktiveringen av det högre emotionala (48:2,3), humanitetsstadiet av det högre mentala (47:4,5) jämte intellektualiseringen av det kulturemotionala (48:2,3).

⁵Idealitetsstadiet, som betecknar övergången till övermänniskans rike, medför aktiveringen av

kausalthöljets medvetenhet (47:2,3), möjliggörande kausalintuitionernas mäktiga upplevelser.

⁶Det är ingen svårighet att konstatera vad människorna begära av livet på de olika utvecklingsstadierna. De begära allt, som ligger inom räckhåll för deras uppfattning. Och de begära det, tills de lärt grundligt känna det och icke längre ha behov av dessa erfarenheter. Då äro de tacksamma få slippa vara med längre.

⁷Nödvändiga drivfjädrar till medvetenhetsaktiveringen på de två lägre utvecklingsstadierna äro egoismen och självhävdelsen.

⁸Hos barbaren dominera fysiska behoven. Medvetenhetsutvecklingen visar sig i att förståndets objektiva uppfattning av yttre materiella verkligheten skärps till det yttersta. Förnuftets subjektiva bearbetning av förståndets upplevelser är ännu inskränkt till enklaste slutledning eller analogi.

⁹Civilisationsindividens behärskas av emotionala illusioner med hithörande affekter och komplex etc. Förnuftet utvecklas genom rastlösa reflexionen till förmåga av princip tänkande.

¹⁰Med kulturstadiet börjar altruismen ersätta egoismen. Därmed begynner individens verkliga utveckling. Dittills passiva, tysta vittnet (individens kausalväsen) börjar aktiveras och kan utveckla sin dragningskraft, visande sig hos individen i en allt starkare tillit till det okända övermedvetna. På kulturstadiet, som även kan kallas mystikerstadiet, lär sig individen genom koncentration (insamling) fasthålla uppmärksamheten vid allt som stärker livstilliten. Det kanske mest betecknande hithörande mantra blir då "bäst som var, är, blir". Individen lär sig till slut liksom spartanen och fakiren bli likgiltig för fysisk smärta och liksom stoikern oberörd av livets alla kastningar och människors beteenden. Därmed lär han sig behärska och frigöra sig från beroendet av allt som fånglat i det fysiska. Kulturstadiet krönes med en helgoninkarnation. Människan har i många strävsamma liv sökt bli ett helgon enligt konventionella begrepp: hjärtlig mot, deltagande med allt och alla. I en inkarnation sammanstrålar all hennes goda sådd med hennes långa längtan till en "härlig" skörd, så att hon blir i stånd att förverkliga det som för hennes förståelse tett sig som högsta ideal: emotionala helgonidealet.

¹¹Men ännu återstår att förvärva humanitetsstadiets mentala medvetenheter. De äro av två slag: perspektivtänkandet (47:5) och systemtänkandet (47:4). Antydning om vad detta innebär kan man, ehuru naturligtvis blott ofullständigt, få genom att studera Nietzsche och Goethe. Den förre gick i verk efter verk liksom runt studieobjektet, betraktande det ur många synpunkter. Goethe såg allt ur enhetens allt överblickande syntes. När individen erövrat dessa två medvetenheter, kan han börja metodiskt kontakta kausala intuitionen. Genom det mentala blir det för individen möjligt att befria sig från emotionala illusionerna.

4.3 Förundersökning till Krishnamurtis förkunnelse

¹Innan Krishnamurtis förkunnelse närmare granskas torde en analys av vissa fundamentala principer och faktorer, som särskilt beröra hans inställning, vara behövlig. Därav skall framgå: auktoritets ofrånkomlighet, samfunds uppgift och betydelse, ideals nödvändighet, vad frigörelse innebär, giltigheten av lagarna för utveckling och självförverkligande.

4.4 Auktoritets ofrånkomlighet

¹Av oss själva veta vi föga om verkligheten och livet. Filosofer och vetenskapsmän ha ännu icke kunnat samsas om gemensam världsåskådning, långt mindre livsåskådning.

²Människan är i alla avseenden beroende av auktoritet. Vad skulle vi veta om matematik, fysik, kemi, geologi, astronomi, fysiologi, psykologi etc. utan auktoritet? Varje gång vi begagna en uppslagsbok anlita vi auktoritet. Utan den kunskap som finns i litteraturen skulle största snille veta föga mer än en dajak på en öde ö. Allt i vårt undermedvetna skulle utan förnyad kontakt med kulturarvet förbli latent. Rätt säger Goethe: "Vi se blott vad vi redan veta". Man kan tillägga: och förstå endast vad vi redan tillägnat oss. Han säger även: "Vad du från dina fäder ärvt, det måste du förvärva för att äga." Och det vi ärvt är auktoritativt.

³Vi äro beroende av auktoriteter i alla avseenden, tills vi själva förvärvat erforderligt vetande. Vi komma alltid att vara beroende av auktoriteter. Alla väsen i högre världar äro det, om de vilja veta mer än det som ligger inom området för deras erfarenhet. Allt övermedvetet är i stort sett oåtkomligt. Fria från auktoritet bli vi, när vi själva utforskat verkligheten i universums alla världar.

⁴Rudolf Steiner yrkade på att vi borde förvärva klärvoajans, eterisk och emotional objektiv medvetenhet, för att utforska dessa högre världar. Även om detta vore så enkelt som det låter, skulle vi ha föga glädje därav. Eterisk syn föder maya, emotional syn ger illusioner. "Maya" betydde ursprungligen uppfattningen, att det fysiska vore hela tillvaron med den krassa inställning som därav följer. Illusioner och fiktioner äro summan av alla okunnighetens antaganden i emotionalvärlden. Vi taga dessas materieförändringar för permanenta företeelser och inbilla oss, att de äro något annat än av mänsklighetens fantasier formade produkter.

⁵Möjlighet till riktig uppfattning finns endast i grovfysiska världen och i kausalvärlden. Kausalideernas intuitioner ge oss riktig subjektiv uppfattning om människans samtliga världar men icke om ännu högre.

⁶Vårt beroende av auktoritet betyder icke, att vi måste vara blint auktoritetstroende. Vi betjäna oss av alla, som veta mer än vi själva. Vi godtaga allt såsom hypotes. Vi ha möjlighet utvälja den auktoritet, som förefaller vederhäftigast, den hypotes som synes oss sannolikast.

⁷Vi godtaga det esoteriska mentalsystemet, som vi fått till skänks av övermänniskor, såsom arbetshypotes. Det överensstämmer med vår egen latent insikt och förståelse. Det utgör ett motsägelselöst tankesystem, motsvarande högsta vetenskapliga anspråk. Det förklarar på enklaste och förnuftigaste sätt förut oförklarliga företeelser.

⁸Vi få av övermänniskorna endast sådana fundamentala fakta, som mänskligheten omöjligt kan konstatera och som äro nödvändiga för riktig totaluppfattning av tillvaron. Allt det andra är endast symboler, liknelser, analogier, korrespondenser. Vi få ingenting som kan göras till dogmer. Det hör med till mänsklighetens intellektuella utbildning, att det alltid måste finnas rum för tvivel. Endast så kan dogmatism och blint eftersägande motverkas samt egen omdömesförmåga och självbestämmdhet utvecklas. Vi måste sluta fråga, vem som sagt det. Inse vi icke det sagdas riktighet, göra vi klokt i att betrakta det tills vidare med en portion sund skepsis.

⁹Även svarta logens agenter tala mest sanning. Det är deras styrka. Det är på vissa springande punkter som de försåtligt anbringa missvisande antydningar. Eller de insätta kända fakta och ideer i felaktiga sammanhang. Mentalvärldens fiktioner äro mestadels fakta på fel plats.

¹⁰Behovet av auktoritet gäller lika mycket inom livsåskådningen. Utan den kunskap vi fått om livet och dess lagar av Buddha och Christos och andra budbärare från högre världar, skulle vi famla i mörkret. Man ser det bäst hos dem som förkasta dessa auktoriteter. De drunkna i floder av motsägande ideologier. Ännu har man icke lyckats konstruera ens ett förnuftigt borgerligt rättssystem, som skulle förhindra onödig friktion i samhälle och mellan nationer. De flesta äro i vår tid mera desorienterade i livshänseende än de någonsin förut varit på denna planet.

¹¹För övrigt skulle också friktionsfritt system vara auktoritativt.

4.5 Samfundets uppgift och betydelse

¹Samfunden, till vilka kunna räknas alla kyrkor och sekter, äro av oskattbar betydelse. En isolerad individ är som ett avbarkat träd i skogen. Det förtorkar.

²Samfund äro mötesplats för likasinnade på samma utvecklingsstadium med samma behov av gemenskap och känsla av samhörighet. De ge tillfällen att odla enheten i dess svaga begynnelse. Vägen till enheten går genom allt mer vidgad kollektivitet. På vilken nivå vi än befinna oss, kunna vi alltid räkna med meningsfränder, när vi väl funnit det rätta samfundet. Genom utbyte av erfarenheter vidgas vår synkrets.

³Gruppen betyder för varje individ i gruppen ofantligt mycket mer än vi ana. Odla vi

gruppmedlemmarna, uppgå i gruppens mål och strävan, avstå vi från allt slags kritik av gruppmedlemmarna, så nå vi resultat som hundrafalt överväga det som vi kunna nå, om vi arbeta var för sig.

⁴Naturligtvis kunna samfund hämma individens utveckling. Det göra de, om absurditeter predikas, om fanatiskt tanketvång och dogmväsen härska, om till exempel hävdas att en viss lära, som hör till ett visst utvecklingsstadium, är enda och slutgiltiga sanningen.

⁵Samfund bli auktoritet för dem som behöva auktoritet. Och för dem är det en välgärning, att de finna en sådan, få det stöd och den hjälp de behöva, tills de vuxit utöver sitt samfunds nivå.

⁶Allting kan skada, även samfund. Men det visar blott, att individen hamnat i fel samfund.

⁷Individ i lämpligt samfund utvecklas snabbare än som isolerad individ.

⁸Därmed är inte sagt, att alla böra tillhöra ett samfund. I någon viss inkarnation kan individen behöva få i ostört lugn komma till klarhet över sig själv.

⁹Att samfund ingalunda kunna göra anspråk på att ha patent på sanningen, har Buddha eftertryckligen framhållit och många efter honom.

4.6 Ideals nödvändighet

¹Allt som drar oss uppåt är ideal. Allt vi förverkligat har varit ideal. Allt vi sträva efter är ideal, om än omedvetet. Ideal äro nödvändiga för alla som vilja högre. Utan ideal intet förverkligande.

²Ideals betydelse visar sig redan i djurriket. Husse och matte äro våra stumma bröders ideal, och längtan efter gemenskap med dem blir en faktor av avgörande betydelse för djurets möjlighet förvärva eget kausalhölje.

³Det ligger i idealets natur, att det icke förverkligats. Förkastade vi alla ideal, som icke kunde förverkligas i en inkarnation, skulle vi icke nå högre riken.

⁴Ideal framtinga sitt eget förverkligande, om de äro uppnåeliga, ligga inom räckhåll för förståelse och anspråk förmåga.

⁵Förfelade ideal ligga för högt, bli talesätt och goda föresatser, uttömma sin energi i emotionala extaser, mentala utsvävningar, fantasikonstruktioner om omöjliga stordåd. Sådana ideal endast öka självmärkvärdigheten, självbedrägligheten och livsansvaret.

⁶Att beröva människan hennes ideal är att förstöra den dådkraft som får människan att sträva och hålla ut trots allt.

4.7 Identifikation och frigörelse

¹Monadmedvetenhetens utvecklingsprocess består i kontinuerlig identifikation med individuella företeelsernas materie- och medvetenhetsaspekter i de olika världarna. Det är denna identifikation, som utgör monadens medvetenhetsinnehåll.

²Identifikation innebär upplevelse, och bearbetad upplevelse blir erfarenhet. I liv efter liv identifierar sig jagmedvetenheten med likartade företeelser och förhållanden i de olika världarna, tills den efterhand lärt känna och för egen del kan bemästra dessa.

³Individens förmåga av identifikation med fysiska, emotionala och mentala företeelserna (eller, annorlunda uttryckt, med de olika medvetenhetsskikten i de olika världarna eller, om man så vill, med förnimmandet av hithörande vibrationer) anger hans utvecklingsnivå.

⁴Frigörelse från identifikation innebär identifikation med något annat. Jagmedvetenheten måste ha ett innehåll.

⁵Kvarblir medvetenheten på lägre nivå än sin egentliga, betyder detta, att den avstår från att frigöra sig från hithörande förhållanden. Även skördelagen kan medföra bundenhet vid det lägre. Då som först blir bundenhet ett hinder. Till dess var den en nödvändighet.

⁶Subjektiva medvetenhetsinnehållet i emotionalvärlden kalla vi illusioner och motsvarade i mentalvärlden fiktioner.

⁷De flesta tala om frigörelse från illusion, när de utbyta en illusion mot en annan. För definitiv

frigörelse från det emotionala fordras att mentalmedvetenheten blivit starkare än emotionalmedvetenheten. Det är att märka, att endast närmast högre kan behärska närmast lägre. Sålunda kan icke kausalmedvetenheten övervinna det emotionala. Mystikern lär sig behärska det lägre emotionala med det högre emotionala.

4.8 Utvecklingslagen

¹Denna lag har inledningsvis redan antytts i samband med utvecklingsstadierna. Lagens universalitet framgår tydligt av att allt liv kan klassificeras i naturriken och underavdelningar inom dessa, allt efter uppnådd medvetenhetsnivå (förmåga att uppfatta och frambringa vibrationer i allt högre materielag).

²Hela tillvaron kan sägas utgöra en gigantisk utvecklingsprocess i enlighet med eviga, orubbliga, natur- och livslagar. Tillvarons absoluta ändamål är att möjliggöra för alla väsen att förvärva högsta kosmiska allvetenhet. Hela kosmos har tillkommit för att monaderna (uratomerna som utgöra kosmos) från omedvetenhet, okunnighet och oförmåga ska kunna utveckla en allt mer intensiv och extensiv medvetenhet i allt högre världar för att till slut uppnå totala kosmiska monader gemensamhetsmedvetenheten.

³Alla få undergå alla härför nödvändiga livsprocesser. Alla få vi till skänks så många tillfällen vi behöva för att genom upplevelse och bearbetad erfarenhet lära känna verkligheten och livet i alla världar.

⁴Utvecklingslagen visar oss, vilken väg alla måste vandra för att uppnå slutmålet. Den visar, att livet tillhandahåller alla möjligheter för snabbaste, mest ändamålsenliga, mest lyckosamma utvecklings sättet.

⁵Allt liv utgör en enda enhet. Det finns en enda medvetenhet, kosmiska totalmedvetenheten i vilken varje monad har omistlig del. Man kan även säga, att varje monad med sin lilla medvetenhet bidrar till universalmedvetenheten liksom droppen i havet bidrar till oceanens expansion. Ett annat sätt att uttrycka saken är, att medvetenheten till sin natur är enhet och att det omöjligt kan finnas någon avskildhet. Fullt fatta och förstå vad detta innebär kunna vi först, när vi uppnått närmast högre naturrike, övermänniskans, varifrån vi fått all den kunskap om tillvaron som utgör vårt esoteriska mentalsystem. Vi inse då, att all medvetenhet är gemensam för alla och att livet ger envar möjlighet att utveckla denna gemensamhetsmedvetenhet.

4.9 Lagen för självförverkligande

¹Om lagen för utveckling visar vad livet gör för oss, så visar lagen för självförverkligande vad vi själva måste göra för att utvecklas. Vi måste vilja leva, göra erfarenheter och lära av dem. Den som icke vill detta, får kvarstå på sin utvecklingsnivå, tills det blir alltför enformigt.

²I varje inkarnation får individen börja nerifrån mineralriket och på nytt arbeta sig upp till sin förut uppnådda nivå för att därefter fortsätta sin avbrutna utveckling. Ingen kan glida över en nivå som ej förut erövrats. Varje nivå betyder nödvändiga erfarenheter. Allt individen förvärvat i lägre naturriken och under sina tusentals inkarnationer såsom människa finns i hans undermedvetna såsom latent anlag till förståelse och förmåga. Naturligtvis kan normalindividen återuppliva endast en försvinnande bråkdel av allt detta i en viss inkarnation. Icke förrän vi i kausalvärlden kunna studera våra förflutna inkarnationer såsom människor, kunna vi fatta det oerhörda arbete livet nedlagt på oss och varav mycket skulle varit onödigt, om vi metodiskt bearbetat våra erfarenheter och sökt ändamålsenligt anpassa oss efter livslagarna.

³Härför erfordras emellertid insikt om tillvarons mening och livets mål. De, som uppnått civilisationsstadiets högre nivåer med förmåga av principiellt tänkande, skulle mycket väl kunna läras begripa det esoteriska mentalsystemet och inse dess överlägsenhet. Men ännu ha de icke genomskådat sina filosofiska och vetenskapliga konstruktioners fiktivitet, ännu icke insett att alla andra vägar än enhetens väg måste leda till återvändsgränder.

⁴Världslärarna och andra övermänniskor, som nått högre världars högre medvetenhet och alltså äga verkliga kunskapen om verkligheten, ha visat oss, hur vi ska kunna metodiskt erövra det högre emotionala, det högre mentala, det kausala för att på snabbaste sätt kunna ingå i essentiala enheten och därmed i övermänniskans rike.

⁵De ha sagt oss, att vi, även utan esoteriska kunskapen, snabbt utvecklas, om vi, allt efter förståelse och förmåga, följa deras enkla anvisningar för förnuftigt liv. Men de ha icke utlovat någon genväg till guds rike.

⁶Esoteriska kunskapen befriar från gamla spekulationer och vidskepelser, ger oss en suverän filosofi, överlägsen varje annan tänkbar sådan, ger oss livstillit och självtillit, vad vi behöva för att ändamålsenligt tänka, känna, tala och handla. Men den kan bli ett hinder för vår personliga utveckling, om den får oss att odla tid på onödiga spekulationer och därmed gå miste om de dyrbara stundernas erbjudanden till rikare liv.

4.10 Granskning av Krishnamurtis förkunnelse

¹I det föregående ha framlagts några av de viktigaste faktorerna i individens medvetenhetsutveckling. Det har påvisats auktoritets ofrånkomlighet, samfunds betydelse, ideals nödvändighet, frigörelsens förutsättning, förefintligheten av lagarna för utveckling och självförverkligande.

²Hur ställer sig nu Krishnamurti till allt detta? Som vi ska se, förkastar han alltsammans. Det är det negativa i hans förkunnelse och det dominerar.

³Det positiva utgöres av esoterismer, välkända för alla, som tagit del av esoteriska kunskapen och därför äro i stånd att rätt tolka världslärarens förvrängda och misstydda uttalanden. De kunna förbigås i detta sammanhang. Men det är dessa esoterismer, som utgöra det obestridliga, för de okunniga förledande i Krishnamurtis framställning, och som göra att kännare tveka att kritisera, om det icke vore för att Krishnamurti i så många avseenden verkat desorienterande och därför en klarläggning av hans ståndpunkt blivit ofrånkomlig.

⁴Krishnamurti förkastar all auktoritet. Han säger, att "sanningen måste envar finna inom sig själv". "Inom oss själva" betyder antingen i det undermedvetna eller i det övermedvetna. Såsom undermedvetet är vetandet latent och ursprungligen auktoritativt. Såsom övermedvetet är det inspiration och även då auktoritativt. Alla sanningar ha vi fått till skänks alltifrån barbarstadiet. Sanningen förefaller att vara individuell, emedan vi tillhöra olika utvecklingsnivåer, gjort olika erfarenheter, bearbetat erfarenheterna på olika sätt i olika livssammanhang. Men alla verkliga sanningar äro kollektiva på den nivå till vilken de höra. Krishnamurti hävdar energiskt, att all auktoritet utgör ett hinder. Han förbiser därvid, att han under sin uppväxt- och utbildningstid fått alla de esoterismer till skänks som han förkunnar. De utgöra hans eget beroende av auktoritet. Att han kunnat inse just dessa esoterismers berättigande, men icke andras, vittnar visserligen om självtillit och självbestämmdhet, men också om bristande förståelse för sanningar, som tillhöra högre utvecklingsstadier. Han inser tydligen icke heller, att han gör sig själv till auktoritet för dem som han söker övertyga.

⁵Krishnamurti anser även samfund icke endast överflödiga utan rentav skadliga. Ingen esoteriker bestrider riktigheten i hans uttalande, att "icke genom att tillhöra organisation, samfund eller kyrka kan människan vinna frigörelse". Men ett samfund, vars allmänna livsinställning ungefär motsvarar individens egen och i vilket han kan känna sig hemma bland andliga fränder, ett samfund som ger honom tillfälle att odla gemenskapskänslan och som underlättar för honom att uppnå högre nivå, är av stort värde för självförverkligandet.

⁶Givetvis finns det inkarnationer i individens långa liv, då han har behov av att stå ensam. Detta behov är särskilt starkt på mystikerstadiet. Och visst kan det vara misstag att stå kvar i ett samfund, som man andligen vuxit ifrån, åtminstone ifall det verkar hämmande. Men det är ännu större misstag att avstå från tillfällena att odla enhetskänslan, om behov av gemenskap föreligger.

Enhet med en grupp och för grupperna med allt större kollektiviteter är bästa sättet för slutliga uppgåendet i enhetens värld. (Ingen kommer ensam. Alla ha vi de våra med oss.)

⁷Krishnamurti vill avskaffa ideal. Han säger sålunda, att "ideal äro ingenting annat än flykt från verkligheten" samt att "ideal om broderskap visat sin vanmakt, eftersom det finns hat och krig".

⁸Båda dessa för mystikerstadiet typiska uttalanden äro såsom fristående och alltså icke insatta i sina rätta sammanhang direkt felaktiga eller vilseledande.

⁹Därför att ideal predikas omdömeslöst, därför att olika ideal tillhöra olika utvecklingsstadier, därför att ideal på kulturstadiet äro ofattbara på barbarstadiet och förefalla verklighetsfrämmande på civilisationsstadiet, därför måste alla ideal förkastas. Att vi äro oemottagliga för ideal, som ligga över vår förmåga av förståelse och förverkligande, visar ingalunda idealens vanmakt.

¹⁰Krishnamurti talar mycket om frigörelse. Men han klargör icke, att hela utvecklingsprocessen i medvetenhetslära består i en kontinuerlig identifikation och att frigörelsen innebär endast en ny identifikation. Att frigöra medvetenheten från allt innehåll vore detsamma som medvetlöshet.

¹¹Han säger, att "om vi frigöra begäret, så får livet möjlighet att fungera fritt". Ett frigjort begär är intet begär. Det som, sedan emotionalmedvetenheten frigjorts från allt innehåll, skulle kunna tänkas fungera (men i alla händelser icke fritt) kan endast vara det mentala eller det fysiska.

¹²Han säger vidare, att "när begäret befriats från illusioner, så nå vi det absoluta". Detta uttalande är särdeles betecknande just för mystikern. Det absoluta är antingen hela materiella kosmos eller totala universalmedvetenheten. Man efterlyser dylik makts oerhörda verkningar på vår lilla planet.

¹³I ett annat uttalande menar han, att "om vi frigöra oss från begäret, så fyllas vi av vishet och kärlek". Vi kunna visserligen i extasens ögonblick kontakta det essentiala och få del av dess sällhet men veta därför ingalunda vad essential visdom och kärlek (gnostikernas agape) egentligen är. Det förstå vi först, när vi såsom övermänniskor leva i essentialvärlden. En inspiration från denna värld ger endast en svag uppfattning om dess verklighet.

¹⁴Samma tanke uttrycker han sålunda: "Överlämna dig blott åt ditt eget inre, så får du rätt insikt, visdom och kärlek." Vi förstå av vad som redan sagts, hur verklighetsfrämmande detta tal är. Vi få nog lov att göra något själva för att erövra det övermedvetna.

¹⁵Krishnamurti bestrider utvecklingen. Han säger uttryckligen, att "livet icke kan indelas i utvecklingsstadier". Därmed vittnar han om en förbluffande aningslöshet om det väsentliga i tillvaron. Alltsammans är ju en enda medvetenhetens utvecklingsprocess. Varje atom får passera genom alla naturriken från mineralriket ända upp till högsta gudomliga. Bara för människans del föreligger en oerhörd utveckling under tusentals inkarnationer från den nykausaliserade individen, som just gjort sitt inträde i människoriket, till snillet, som förbereder sitt utträde – för att icke tala om en Buddha eller en Kristus. För övrigt talar Krishnamurti själv om en väg att gå. Det är blott ett annat ord för utveckling. Som den typiske mystiker han är skjuter han alla livslagar åt sidan, ehuru han måste vara väl förtrogen med bland annat indiernas lära om dharma, som också innehåller anvisningar för olika stadier, vilket Annie Besant så glänsande utreder i sin lilla mästerliga skrift just om dharma – kanske det mest fulländade hon skrivit. Mystikern betraktar allt, som icke kan användas för uppgåendet i det så kallade absoluta, allt som kan tänkas motverka tillspetsade målmedvetenheten, såsom skadlig belastning. Ingenting får draga uppmärksamheten bort från det väsentliga. Den inställningen är ju också nödvändig såsom förberedelse för invigning.

¹⁶Krishnamurti har samma recept för alla utan förståelse för att endast de, som uppnått kulturstadiet och fått samma goda skördeinkarnation, kunna följa hans anvisningar och göra som han. Han begär samma slags misstag som de, vilka tro, att det finns en universalmedicin för alla sjukdomar, en lära passande för alla på alla utvecklingsstadier, en enda riktig metod för alla på alla nivåer.

¹⁷Men en mystiker kan tala endast till mystiker och rätt förstås endast av mystiker. Det är meningslöst att tala om de sanningar, som tillhöra mystikerstadiet, med de oförberedda. För att med framgång kunna slå in på mystikerns väg måste individen ha förvärvat förmåga av princip tänkande (47:6).

¹⁸Människans livsuppfattning framgår av hennes medvetna eller omedvetna spontana tillämpning av livslagarna. Enligt lagen för självförverkligande måste individen själv söka, själv finna bland förefintliga livsåskådningar de sanningar han kan förstå, kan tillämpa och således har behov av. Detta för oss verkliga i livshänseende måste vi själva lära oss ändamålsenligt tillämpa.

¹⁹På detta svarar Krishnamurti: "vårt sökande efter det verkliga är endast sökande efter nya illusioner". Det är visserligen sant, att vi på emotionalstadiet taga illusioner för verkligheter och på mentalstadiet ofta fiktioner för verkligheter. Men detta är ju det nödvändiga sätt på vilket vi lära känna verkligheten. Det är genom misstag vi lära oss begripa och förstå. Vi förvärva inga livserfarenheter, uppnå inga högre nivåer, genom att vägra lära.

²⁰"Karakter" kalla vi den samling egenskaper vi förvärvat i förflutna liv. Den visar, hur långt vi kommit på självförverkligandets väg och gör sig gällande i vårt spontana sätt. Härom säger Krishnamurti: "Karakter är blott ett hinder, en begränsning."

²¹Mystikern har så bråttom uppnå det absoluta, att han icke har tid förvärva några egenskaper och anser sig icke behöva några.

²²Visst kan ensidig inriktning på förvärv av egenskaper stärka vår egocentricitet. Men allt nödvändigt kan bli till skada, om det göres på felaktigt sätt. Ofta få vi taga oundvikliga nackdelar för att vinna större fördelar. För övrigt består karaktärsdaningen i ett ständigt utbyte av lägre egenskaper mot högre. Även i det avseendet är livet en kontinuerlig identifikation och frigörelse. Emellertid vittnar uttalandet om att Krishnamurti saknar förutsättning att vara själasörjare, att förstå och möta envar där den står på sin nivå. Mystikerstadiets förkunnelse leda, om de anammas av civilisationsindivider, antingen till misslyckande med skepticism som följd eller ännu värre till ofta obotligt självbedrägeri. Detsamma gäller om all alltför hög förkunnelse.

²³Krishnamurti säger: "Om ni följer en metod, så kommer ni aldrig att förstå sanningen."

²⁴Metod är ett sätt snabbare uppnå ett visst resultat, eventuellt uppnå högre nivå. Även Krishnamurti har sin metod, fastän han icke inser det. (För att finna rätta metoden måste man redan ha funnit sanningen.) Metoden säger oss, att man skall lära sig förverkliga sanningen för att kunna fullt förstå den. Att de flesta metoder visa sig misslyckade beror på, att de icke individuellt anpassats (det kan endast ett essential jag göra) eller ligga över individens förmåga av uppfattning och tillämpning.

²⁵Många av Krishnamurtis uttalanden vittna om, att han stirrat sig blind på den esoterismen, att individen kan snabbt förvandlas och uppnå eftersträvat mål. Som de flesta livssanningar är även denna alltför generellt formulerad och avsiktligt missvisande (för att göra den obegriplig för de omogna).

²⁶Visst kunna vi snabbt förvandlas. Buddha kunde i sin sista inkarnation tillryggalägga vägen från mineralriket till manifestala gudomsriket. Han kunde detta, emedan han redan förvärvat alla förutsättningarna och hade dem latent i sitt undermedvetna. Men den, som tolkar detta så, att man saklöst kan hoppa över en massa utvecklingsnivåer, som man ej förut bemästrat, begår ett fatalt livsmisstag. Varje nivå betyder nödvändiga erfarenheter för vidgad livsförståelse, varje stadium nödvändiga egenskaper och förmågor såsom beståndsdelar i de tolv essentiala. Det fordras en Herkules för att utveckla och visa prov på samtliga i samma inkarnation.

²⁷Emellertid förstår man, att Krishnamurtis till synes enkla och bekväma sätt att snabbt bli fullkomlig måste verka lockande på många. Det är icke underligt, om okunnigheten och oförmågan spanar efter utlovad frälsare från alla mödor och besvärigheter, med jubel hälsar den som kan övertyga dem om, att man på något enkelt sätt snabbt kan uppnå högre riken i högre världar.

²⁸Innan individen nått kultur- eller mystikerstadiet, kan han godtaga någon av de bekväma frälsningslärorna: "Tro blott (på gud, kyrkan, pastorn), så blir du frälst. Vara bara god, så kommer du till himlen. Förtrösta bara på gud, så gör han allt."

²⁹På mystiker- eller kulturstadiet har individen förvärvat livstillit och självtillit, är övertygad om att allting är välbeställt och leder mot fullkomligt mål och att man bara behöver anförtra sig åt sitt omedvetna, så gör livet resten.

³⁰Det är först på högre mentalstadiet individen har behov av det fulländade och alltså esoteriska mentalsystemet med kunskap om livslagarna och dessas ändamålsenliga tillämpning. Det får han då också till skänks.

³¹Till slut ännu ett citat efter Krishnamurti. Han säger: "sanningen är icke knuten till en människa". Det är tvärtom så, att den alltid är knuten till en människa. All kunskap är skänkt från åvan, är uppenbarelse, icke minst genom inspiration. Denna uppenbarelse är alltid förmedlad av någon viss person. Hur långt skulle vi kommit i livsuppfattning, om icke Buddha, Christos med flera uppenbarat högre livets lagar?

³²Varje människa representerar sanningen på sin nivå. Det är detta som är toleransens verkliga grund. Vi möta alla där de stå. Vi inse, att de måste uppfatta livet just på sina egna sätt. Vi behöva icke frukta att bli beroende av viss person. När vi lärt vad en har att ge oss, faller auktoriteten bort av sig själv.

³³Krishnamurti fick växa upp i förnämsta andliga miljö. Allting ordnades för honom. Alla vägar jämnades. Han hade bara att taga emot av det överflöd som i alla avseenden östes över honom. Som lärare hade han två sällsynt skickliga andliga pedagoger, Annie Besant och Leadbeater. Han hade tillgång till mänskighetens förnämsta litteraturskatter. Med en sådan utbildning behöver man sedan icke fler auktoriteter i den inkarnationen utan kan reda sig bra i fortsättningen.

³⁴Annorlunda ligger emellertid saken till för hans åhörare. Dem ger han rådet att huvudstupa kasta sig i medvetenhetshavet för att simma över oändlighetens ocean. Det måste bli drunkningsdöden, som ju för all del kan bli värdefull livserfarenhet till nästa inkarnation.

³⁵Krishnamurtis förkunnelse har i stort sett verkat förvillande. Han har förmått dem som behövde verklig auktoritet att förkasta all sådan, dem som behövde stöd i samfund att återgå till enslingsstadiet, dem som behövde ideal att avstå från sådana, dem som behövde identifikation med högre kunskap att förakta dylik. Även om vi icke inse kunskapens värde i ett liv, blir den av stor betydelse, när vi få den såsom återerinring i en senare inkarnation.

³⁶Det förefaller som om Krishnamurtis lärare överskattat hans kapacitet. De ha utsatt honom för en andlig överträning med beklagliga följder. De ha sökt påtvinga honom kunskap, som han icke kunde förstå. Resultatet blev en reaktion mot allt detta osmälta såsom onyttig belastning.

³⁷Krishnamurti misslyckades med att bli redskap för världsläraren: målet för hela hans utbildning. När detta stod klart för honom, förlorade han tron på allt han fått lära men aldrig förstått. Han återgick till yogins traditionella föreställning om uppgående i nirvana.

³⁸Krishnamurti har icke insett nödvändigheten av mental utveckling, förvärv av medvetenhet i högre mentalvärlden. Detta visar, att han icke uppnått högre mentalstadiet och ännu mindre kausalstadiet. Det klargör, att han icke genomgått tredje planetariska initiationen. Det hade för övrigt icke heller aposteln Paulus, när han skrev sina brev. Vilket förklarar en hel del.

³⁹Vi bli aldrig fria från auktoritet. På vilken utvecklingsnivå vi än befinna oss, finns alltid någon på högre nivå. Det räcker icke med att vi göra vad vi tro vara rätt. Det gäller att göra vad som är rätt. Misstag ifråga om Lagen är misstag, om vi veta därom eller icke.

⁴⁰Krishnamurti har förblivit en hindu. För honom är yogiernas självrealisation (frigjordhet från yttre omständigheter samt känslor och föreställningar) det högsta uppnåeliga. Detta tro yogierna vara detsamma som att uppgå i nirvana (45:1-7), då det i själva verket är att förlora sig i det övermedvetna emotionala (48:1,2). De ha förverkligat mystikerstadiets helgonideal, som de tro vara livets mening och mål, aningslösa om hela serien allt högre slag av medvetenhet.

⁴¹De, som uppnått humanitetsstadiet och förvärvat förståelse för esoteriska mentalsystemet, veta ojämförligt mycket mer än de såsom människor äro i stånd att förverkliga. De äro alltså inga helgon, vilket man måste vara för att bli auktoritet för dem på emotionalstadiet och alldeles särskilt på mystikerstadiet. Eftersom teosofier icke äro helgon, så ställde Krishnamurti yogierna över dem även i kunskapshänseende. Det gör icke esoterikern, som vet att helgoninkarnationen är avslutningen av emotionalutvecklingen.

⁴²Krishnamurti gör tabula rasa med allt. Så kan man icke göra. Folk måste ha fundamentalfakta att utgå ifrån. Annars mala deras hjärnor tomt. De måste ha ideal. Ty handlingen bestäms av det starkaste motivet. Saknar man ideal, så saknar man också ändamålsenligt motiv. Krishnamurtis anhängare verka också hjälplöst desorienterade i livshänseende.

⁴³Efter andra initiationen kan individen välja mellan att tjäna vita logen eller svarta logen, välja mellan att tjäna evolutionen eller involutionen. De som tjäna evolutionen inträda genom tredje initiationen i Hierarkien. De som tjäna involutionen taga dionysosinitiationen och ingå i svarta logen. Det förefaller som om Krishnamurti valt dionysosinitiationen. Han förnekar reinkarnationen och själens odödlighet samt all kunskap om högre världar än de lägre mänskliga.

Ovanstående text utgör uppsatsen *Krishnamurti och utvecklingslagen* av Henry T. Laurency. Uppsatsen ingår i boken *Livskunskap Fem*, utgiven 1995. Copyright © Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency 1986, 1995.